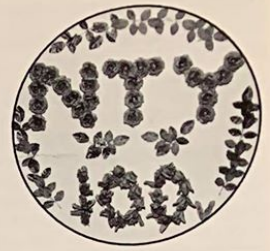

Yhteinen NAANTALI

Nro 1/1995

Yli satavuotiaan kokemuksella kohti

HYVÄÄ HUOMENTA

Meidän elinvoimamme lähtee arvostuksesta ja tavoitteista. Se ylläpitää työkykyämme, joka mahdollistaa unelmiamme toteuttamisen. Unelmat vievät meitä tulevaisuuteen. Tästä ajatuksesta mielestäni lähtee meille kaikille tärkeä kansalaisturvamme. Siihen kuuluvat osaltaan laadukkaat palvelut ja riittävä toimeentulo.

Uudet haasteet ovat kassissamme, kun me suomalaiset harjoittelemme kansainvälistymistä toden teolla. Liittymisemme Euroopan yhteisöön antaa meille aivan uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Uudessa Euroopassa valta ja vaikutussuhteet sekä kesken korostumista. Tällöin paikallinen, lähellä ihmisiä oleva vaikutaminen saa lisää painavuutta. Tämä merkitsee naantalilaistenkin eellisen yhteistyön merkitys kasvaa entisestään ja siihen meidän naantalilaistenkin on satsattava. Yhteistyössä muiden kuntien kanssa oma kunnallinen itsenäisyys ja oma erityispiirteemme korostuvat. Vaikka Eurooppa yhdeny, niin samalla syntyy entistä enemmän tilaa alueelliseen monimuotoisuudelle politiikassa, taloudellisissa kysymyksissä ja kulttuurissa. Naantalilla on hyviä mahdollisuuksia alueellisessa yhteistyössä mm. sataman, suurteollisuuden, kylpylän, Muumimaailman, sisäsaariston luonnon, monipuolisen yrittäjätoiminnan ja korkean palvelutason ansiosta. Meidän on osattava hyödyntää ja kehittää kotikaupunkiamme viisaasti ihmisten tarpeita varten ja luoda mahdollisuuksia yrittämiselle.

Tavoitteena on laadukas opetus

Kansainvälistymisen on muuttanut kuin bisnestä. Kansainvälistyminen on myös nähtävä laajempaan kysymykseenä kuin pelkästään EU:ta koskevana. Lähialueet ja pohjoismaat ovat edelleen keskeisiä yhteistyössämme. Naantalin erinomainen sijainti Lounais-Suomen rannikolla syväsataman äärellä, kivenheiton päässä lentokentästä ja Suomen yhdestä suurimmista kaupungeista Turusta luo hyvän pohjan toimia vankkana porttina Suomeen ja Suomesta muihin maihin. Liikennetyhteyksien parantaminen Pietariin lisää myös Naantalin mahdollisuuksia. Kielitaidon ja muiden valmiuksien puute on ollut esteenä laajamittaiselle kansainväliselle yhteistyölle. Ihmisen sosiaalisen vuorovaikutuksen taitojen lisääntyminen, erilaisten näkemien rikkautena sekä kielitaidon lisääntyminen ja monipuolistuminen asettaa selkeän haasteen myös naantalilaiselle kasvatus- ja koulutusjärjestelmälle. Naantalin ystävyyskaupunkiverkko tarjoaa luontevan väylän vuorovaikutukselle. Erialaista tietoverkkoja pitkin jokainen naantalilainen voi "pistäytyä" tiedostoissa ympäri maailmaa.

Hyvinvointiyhteiskunnan perustaan kuuluu tasa-arvoinen mahdollisuus saada opetusta ja koulutusta. Tavoitteena on oltava laadukas opetus, joka kaikilla koulutusasteilla on maksutonta. Sosiaalidemokratiaan on aina kuulunut heikompien auttaminen, suvaitsevaisuuden, asiallisen suhtautumisen ja tasa-arvon edistäminen kaikkien ihmisten välillä. Nämä humanistiseen ihmiskuvaaan kuuluvat arvot vain korostuvat vaikeina aikoina. Meidän kuntalaisten yhdenvertaisuuden kannalta on välttämätöntä, että kuntien mahdollisuudet peruspalvelujen järjestäjänä vahvistuvat ja vastuu selkiintyy. Naantalin on voitava hoitaa asioita suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti niin investointitoimintansa kuin käyttötaloutensa osalta. Nyt se on ollut mahdotonta Suomen hallituksen poukkoilun takia. Naantalin palvelut on tarkoitettu hallituksen poukkoilun takia. Asukkaiden mielipiteet ovat viime kädessä ratkaisevia palveluja kehitettäessä. Miten asioita tiedotaminen saadaan kattavaksi ja miten asukkaiden näkemykset tulevat laajasti esille onkin haasteellisempi asia. Siinä emme vielä ole onnistuneet. Päätöksenteon, valmistelun ja yleensä tiedon saannin tulee olla entistä avoimempaa. Naantalissakin, vaikka pinta-ala on vain hieman yli 50 km², on omat alueelliset kiistansa.

Turun seudulle EU- työllisyysrahaa

Tämän hetken kansantaloutemme perusongelma on laajamittainen joukkotyöttömyys. Naantalissakin työttömänä on noin 1000 kansalaista. Monet muut ongelmat ovat tämän perusongelman seurauksia. Työllisyyspolitiikalla on ratkaiseva merkitys niin Euroopan Unionin kuin Suomenkin uskottavuudelle ihmisten silmissä. Kaikilla yhteiskunnan tasolla siis myös Naantalissa on toimittava aktiivisesti työllisyyden hoitamiseksi. EU:n rahoitusta on saatavissa Suomeen 10 miljardia markkaa kunnarahoitusta on saatavissa Suomeen 10 miljardia markkaa viiden seuraavan vuoden aikana työllisyyden hoitoon. Nämä rahat on käytettävä aktiiviseen työllistämiseen alueilla, joilla on

Naantalin kaupunginvaltuuston sos.dem.
ryhmän puheenjohtaja Jorma Kauppila:

NAANTALIN AURINKOINEN TULEVAISUUS

lukumääräisesti paljon työttömiä ihmisiä. Turun seudun ihmiset tarvitsevat oman osansa tästä tuesta. Aineellinen hyvinvointi on ratkaisevasti koulutuksen ja osaamisen varassa. Niiden avulla ohjataan yhteiskunnan ja elinkeinoelämän rakennemuutoksen toteuttamista sekä löydetään ratkaisuja myös kehityksen kääntöpuolen ongelmiin, kuten työttömyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen. Naantali, hyvän sijaintinsa ja runpaikan niin pienelle kuin suuremmallekin teollisuudelle. Naantalissa on helppo tulla ja Naantalista on helppo lähteä.

Valtionosuusjärjestelmä on uudistettava

Kuntien rahoituksessa on nykyisestä kantokäytöksi luovuttava ja valtionosuus on järjestettävä suomaan sellaisia kunnia, joissa järjestetään tehokkaasti hyvät palvelut. Valtionosuusjärjestelmä toimisi vain kuntien välisten taloudellisten erojen tasaamiseen. Nyt tukijärjestelmä on väärä ja tuki suuntautuu epätarkoituksenmukaisesti. Naantali on nykyisen hallituksen aikana joutunut erityisen huonoon asemaan valtionosuuksia jaettaessa. Tämän korjaaminen loisi pelivaraa veröyriekse-

Naantalilaiset voivat turvallisesti katella tulevaisuuteen, mikäli vaaleissa valitaan oikein. Kotikuntaamme koskevia päätöksiä tehdään Brysselissä, Strasbourgissa, Helsingissä ja Naantalissa. Lisäksi olemme sidoksissa osittain naapurikuntiemme päätöksiin jne. Jotta varmistamme kotikaupunkimme mahdollisuuksia, on hyvä valinta mies, jolla on kokemusta ja mahdollisuuksia vaikuttaa eri päätöksentekotasoilla. Numero on muuten 122.

Aurinkoista kevättä kaikille!

SDP voittaa! Kuka kakkonen?

Moni uskalttaa nyt luvata, että kesyytää kapallisen kirppuja, ellei SDP voita näissä eduskuntavaaleissa. Mutta entä seuraavat sijat? Suomen Keskusta on vaalien alla markkinointi kolmen suuren hallitusta. Kysymys kuitenkin kuuluu: onko meillä vaalien jälkeen enää kolmea suurta? Kuinka pieniksi Kokoomus ja Keskusta kutistuvat? Pysyimme haastateltaviamme veikkaamaan, kuinka kolmen suuren käy?

Kirsti Rantanen

Koko maa: SDP 31,0 %, Kok 17,0 %, Kesk 20,0 %
Naantali: SDP 31,0 %, Kok 21,0 %, Kesk 10,0 %

Veikko Rynänen

Koko maa: SDP 30,0 %, Kok 17,0 %, Kesk 18,0 %
Naantali: SDP 35,0 %, Kok 20,0 %, Kesk 4,0 %

Paavo Pensamo

Koko maa: SDP 29,7 %, Kok 19,0 %, Kesk 17,4 %
Naantali: SDP 26,0 %, Kok 19,0 %, Kesk 7,0 %

Hiikka Leino

Koko maa: SDP 31,2 %, Kok 16,8 %, Kesk 17,3 %
Naantali: SDP 34,0 %, Kok 28,0 %, Kesk 8,0 %

Jaana Malmikare

Koko maa: SDP 30,0 %, Kok 16,0 %, Kesk 16,0 %
Naantali: SDP 38,0 %, Kok 28,0 %, Kesk 8,0 %

Erkki Luotonen

Koko maa: SDP 32,0 %, Kok 17,0 %, Kesk 16,0 %
Naantali: SDP 36,0 %, Kok 22,0 %, Kesk 16,0 %

Yhteinen Naantali 1/95

Julkaisija:
Naantalin Työväenyhdistys ry

Vastaava toimittaja:
Jorma Kauppila

Painopaikka:
Offset House Oy, Naantali 1995

Kansikuvassa Jaana Malmikare ja
Erkki Luotonen

MAHDOTTOMAN HAUSKAT HIPAT ODOTETTAVISSA

Vuonna 1974 Rannikkoseutu kertoi isoin kirjaimin, että kaupungin vanhin yhdistys juhli merkkipäiväänsä. Naantalil Työväentalon vahtimestari Hilikka Leino soitti päätoimittaja Raino Puottulalle haluten oikeasta vääran tiedon. Isä-Rönnholm oli ehtinyt edelle, päätoimittaja tiesi jo, että Naantalil Työväenyhdistys on kaupungin vanhin, ei suinkaan Raittiusyhdistys.

Isä-Rönnholm ehti moneen paikkaan. Erityisen hyvällä Hilikka Leino muistaa miestä siksi, että tämä puolestaan muisti aina Päivän Nuoret. Hilikka Leino aloitti Päivän Nuorten ohjaajana vuonna 1966 ja jatkua yhä. Isä-Rönnholmin aikaan, kun Hilikka Leino oli luenut laatimansa toimintakertomuksen, Armas Rönnholm nousi ylös. "Kuunnelkaa, pojat, siinä on meidän tulevaisuus. Ellette sitä ota vakavasti, meillä ei ole tulevaisuutta." Toistaiseksi "pojat" ovat ottaneet vakavasti, tulevaisuus näyttää puolueen ja yhdistyksen kannalta juuri nyt valoisalta.

Hilikka Leino sen sijaan on huolestunut, ja syystä, sillä Kino uhkaa loppua.

Naantalil Työväentalossa on näytetty elokuvia vuodesta 1959 lähtien. Jo vuosia kyse on ollut kulttuurista, toiminta on tarvinnut tukea. Ensin sitä antoi Työväenyhdistys yksinään, myöhemmin on apua saatu myös kaupungilta.

Vuodesta 1989 Naantalil Työväentalo on itse ollut vuokralainen. Siitä saakka elokuvatoiminnan huoneistokustannukset ovat olleet mitattavissa, kun Työväenyhdistys maksaa talosta vuokraa.

Hilikka Leino on tehnyt toisenlaisiakin kustannuslaskelmia. - Jos Naantalissa nyt

annetaan elokuvatoiminnan loppua, se tuskin koskaan pääsee uudelleen alkamaan. Uudisrakennuksissa vuokrat ovat niin paljon kalliimpia, ettei Kino mistään saisi riittävästi tukea.

Nyt Kino saa tukea myös siitä vahvasta yhteishengestä, joka lipunmyyjien, vahtimestarien ja koneenkäyttäjien kesken vallitsee. Kaikki ovat koska tahansa valmiita talkoisiin. Koneenhoitajat ovat jo vuosia itse huoltaneet koneet ja siten säästäneet korkeita huoltomaksuja. Vahtimestarit tekevät työtään palkatta, vain kahvirahan illasta kuitaten. Ja jos kohdalle sattuu menestysfilmi, joukko on valmis pikauusintoihin niin että kaikki halukkaat pääsevät elokuviin.

- Kymppiä halvemmalla, Hilikka Leino muistaa mainostaa.

Totta onkin, että Naantalil Kinossa näkee uutuudet tätä nykyä edullisemmin kuin Turussa. Eikä Naantalil Kino enää näytä mitään ikivanhoja leffoja, viive ensi-iltaetereihin nähden on vain parisen viikkoa.

Elokuvan ystävä ja puolueihminen

Hilikka Leino syntyi Rymättylässä vuonna 1931. Äiti oli iloinen karjalainen, isä, Artturi Salo, jäyhempi. Mutta jäyhät olivat tuolloin ajatkin.

Artturi Salo oli kirvesmies, demari ja kunallispoliitikko. Muiutukset olivat muotia eivätkä työväenliikkeen ihmiset uskaltaneet päiväsaikaan kokoontua. Pikku-Hilikka kuuli öisin isän ja äidin kuiskailut, kun isä oli palannut öisestä tapaamisesta ja kertaili tilanteita.

Kodin perua, politiikan lisäksi, on Hilikka Leinon kiinnostus lukemiseen, myös sano-

-Työmiös on Työväentalosta hävitetty, Hilikka Leino sanoo. - Mutta mikä onkaan tämän päivän työmiös, eihän sellaista titteliä tunneta enää.

malehtien lukemiseen. Salolle ei tullut Turun Sanomia, tuli Sosialisti, jonka asiamies isä oli. Eikä Sosialistissa ollut Robin Hood -sarjakuvaa. Pikku tyttö päätti jo varhain, että kun hänestä tulee iso, hän tilaa lehden, jossa on Robin Hood. Mutta niin vain mieli aikuisena muuttui, että Hilikka Leino lukee edelleen Turun Päivälehteä.

Hilikka Leino aloitti poliittisen uransa näyttelemällä työväeniltoissa ja kesäjuhliissa. Kun Rymättylä ei siihen aikaan tarjonnut muuta kuin piian paikkoja, Hilikka lähti 18-vuotiaana Turkuun, Barkerille. Ensimmäinen alivuokralaisasunto oli sellainen, että aina kun isäntäväelle tuli vieraita, vuokralainen katsoi velvollisuudekseen poistua. - Siinä tuli kaikki sen ajan elokuvat katsotuksi.

Hilikka meni naimisiin vuonna 1951 ja sai kaksi tyttärtä. Asuminen oli edelleen ongelma, vuokralaisnaapureiksi osui siinä määrin alkoholisoitunutta väkeä, että perhe katsoi viisaimmaksi muuttaa "niin kauas ettei juoponlaku kuulu", tultiin Impivaaraan, Luonnonmaalle. Maalaiskunnan ja kaupungin yhdistymisen myötä Hilikka lähti mukaan politiikkaan ja liittyi Naantalil Työväenyhdistyksen jäseneksi vuonna 1963, jolloin puheenjohtajana oli Jorma Salmikivi. Vuonna 1972 hän pääsi Kalevanniemen koulun keittiöön töihin ja jäi eläkkeelle vuoden 1993 lopussa. Työväentalon vahtimestarina hän jatkua edelleen.

Työväentalolla tapahtui joka päivä

Erkki Luotonen oli puheenjohtaja silloin, kun Hilikka Leino muutti asumaan Työväentaloon. Siitä oli valmistunut nykyinen Kinnon osuus vuonna 1908, mutta myöhemmin siihen oli lisätty mm. vahtimestarin asunto, joka oli kuin junanvaunu, 2,70 metriä leveä, toisessa päässä keittiö, toisessa päässä ikkuna, siinä välissä ukoseinäkin vielä kaksi ikkunaa ja väliseinä. Hilikka katseli neliöitä. Sängyn sai mahduttamaan yhdelle seinälle. - Mutta kirjahylly on aina ollut minulle tärkeä huonekalu. Katsoin Luotosen Erkkiä ja kysyin, että mihin panen kirjahyllyn.

Rakennustarkastaja Luotonen mietti vähän aikaa ja ratkaisi asian, junavaunun toisen pään ikkuna peitettiin. Tyttäreltään Hilikka sai vielä lahjaksi taulun, niin että se ja hylly yhdessä kätkivät ikkunan.

Työväentalossa toimi pitkään yleinen sauna. Nykyisen kaupungintalon tontilla oli kolme kerrostaloa, joiden asukkaiden pesumahdollisuus rajoittui omaan "pesovaunin" ja saippuaan", he kävivät kerran viikossa Työväentalon saunassa. Iso remontti tehtiin 1970-luvun lopulla, jolloin kokoustilat siirrettiin alakertaan ja vahtimestarin asunto ylös. Samassa yhteydessä yleinen sauna muutettiin edustussaanaksi.

Koko 1970-luvun Työväentalo oli ahkerassa käytössä. Hilikka Leinolla on tallella kaikki varauspäiväkirjat. Ne kertovat, että yhdistyksen lisäksi ahkeria käyttäjiä olivat ammattiyhdistysliike, nuorisajaosto, naisajaosto ja tietenkin Päivän Nuoret.

Kaupunki säästää väärässä paikassa

Naantalil Työväentalon kohtalo päätettiin vuonna 1989.

Kinnon kohtalo ei ole vielä lopullisesti ratkennut. - Näytämme elokuvia, ja jos se meistä näyttäjistä, lipunmyyjistä ja vahtimestareista on kiinni, näytämme niin kauan kuin talo on pystyssä.

Tällä hetkellä se tuntuu olevan kiinni kaupungista. Avustusta pitäisi saada, jotta vuokratilustannukset voitaisiin peittää.

Hilikka Leino on siitä mieltä, että alle 100.000 markan säästö tässä yhteydessä on väärää säästämistä. - Mutta minä uskon, että voimme jatkua ainakin tämän vuoden loppuun.

Aatteellinen toiminta on Työväentalossa vähentynyt viime vuosina. - Mutta maaliskuun 19. päivän iltana täällä on taas tunnelma katossa, kun Mikko valitaan eduskuntaan. Sen kunniaksi pidämme sitten mahdolltoman hauskat hipat.

Toimiiko yhteys kaupunkilaisiin, Jaana Malmikare?

Työfysioterapeutti Jaana Malmikare (34) käveli lehtemme kansikuvaan suoraan poikiensa jääkiekko-ottelusta. Isä-Timo oli veljensä omakotityömaalla talloissa, joten äiti huoli 6- ja 8-vuotiaita. - Jääkiekon ja yleensä urheilun kautta kuulen, mitkä asiat liikkuvat liikuntaa harrastavia.

Jaana Malmikare toimii ensimmäistä kauttaan kaupunginvaltuustossa. Arkielämässä hänellä on - urheilun lisäksi - yhteyksiä koulumaailmaan, päiväkotihelmiin ja oman kaupungin Tehy:läisiin ammattiyhdistysaktiiveihin.

- Olen yrittänyt kuunnella myös naapureita.

Vastavuoroistakin yhdeynpito on ollut. Jaana on kertonut ja Jaanalta on voinut kysyä, mikä on tilanne yläasteen hankkeessa, kuinka jaksaa jäähalli, jatkuko päivähoito. - Sosiaalipuolella vanhainkotikysymys on juuri ollut pinnalla.

Kun Jaana Malmikare muutama vuosi sitten muutti perheineen Turusta Naantalil, hän tunsu, ettei saanut riittävästi tietoa itseään koskevista asioista ja päätöksistä. Tätä puutetta hän nyt valtuutettuna on yrittänyt poistaa muilla.

Jaana Malmikare kävi koulunsa Turussa. Raunistulan Yhteislyseossa hän innostui veljensä vanavedessä politiikkaan, pääsi jo alaluokilla kouluneuvos-

toon ja liittyi SNK:n jäseneksi 15-vuotiaana. Naantalil kaupunginvaltuuston jäseneksi hänet valittiin nuikimmalla mahdollisella marginaalilla, seuraavat kaksi yrittäjää jäivät vain yhden äänen päähän.

- Olen tunnollinen Työväenyhdistyksen ja valtuustoryhmän kokouksissa kävijä. Se on välttämätöntä, koska tarvitsen paljon tietoa ennen kuin osaan päättää. Tiedon saa kokouksissa.

Sosialidemokraattien valtuustoryhmässä asiat valmistellaan perusteellisesti. Yleensä Työväenyhdistyksen kuukausikokouksissa ei purnata valtuustoryhmän kannanottoja vastaan jälkikäteen, koska ennakkoon asioihin vaikuttaminen on turvattu.

Julkisuudessa usein parjataan nimenomaan työväenliikettä ja työväenpuolueita siksi, että näiden ryhmä esiintyy yksimielisenä ulospäin. - Enemmistöäni ei tule esille, emme pidä yhtä.

Jaana Malmikare on siitä mieltä, että SDP:n riveissä toimivan on kyettävä kannattamaan yhteisesti huolella valmisteltua ratkaisua. - Olemmehan me ajamassa juuri tasa-arvoa ja kaikkien yhteisiä asioita. Ja toisaalta, on meillä jokaisella valtuudet olla myös eri mieltä, ja sekin on minusta hyvä asia.

Runsas kaksi vuotta Jaana Malmikare on nyt ollut yksi kaupungin ylim-

mistä päättäjistä. Vanhainkotikysymyksessä hän teki töitä toisissaan, saadakseen omassa ryhmässään enemmistön kanssaan samalle kannalle. - Halusin, että vanhuksille olisi turvattu vaihtoehdot sijaituspaikat ja vasta sitten vähennetty vanhainkodin paikkaluku.

Toistaiseksi hän on selkeästi poikennut oman ryhmänsä kannasta ainoastaan kerran. Kun äänestettiin musiikkijuhlien määrärahaa, Jaana Malmikare ja Heikki Aalto halusivat pienentää rahamäärää. - Lisäksi ryhmämme on joissakin muissa kysymyksissä suorastaan hajonnut.

On valittava pätevin - ei miestä tai naista Onko Naantalil Työväenyhdistys miesten vallassa?

- Ei tietystikään ole. Kyllä siellä naiset saavat ihan yhtäläisesti äänensä kuuluville.

Yhden ainoan kerran Jaana Malmikare on kärsinyt omassa yhdistyksessään tappion tasa-arvokysymyksessä. Kun hän ehdotti naista, ei itseään, kaupunginhallituksen jaoston, miehin vastaus kuului: - Meidän ei ole pakko valita naista tähän.

Naiset ovat aivan yhtä päteviä kuin miehet, siitä mieltä Jaana Malmikare on. - Ja aina pitäisi valita pätevin, ei miestä tai naista.

Se, että miehet ovat perinteisesti miehittäneet kovat lautakunnat, kaavoituksen ja rakentamisen, se saattaa johtua siitä, että miehillä on enemmän aikaa paneutua asioihin. - Naiset joka tapauksessa ottavat enemmän vastuuta kotitöistä.

- Vai olisiko ihan yksinkertaisesti niin, että naiset eivät luota tarpeeksi naisiin.

Sano yksi asia, jota Naantalil Työväenyhdistys on viime vuosina tuloksellisesti edistänyt!

- Ainakin olemme saaneet Naantalil runsaasti vuokra-asuntoja. Niitä on luvassa vielä lisääkin.

Omalta kansanedustajaltaan Jaana Malmikare edellyttää, että tämä pitää tiiviisti yhteyttä. - Mikko on ollut tosi hyvä. Häneltä me saamme säännöllisesti tietää, mitä eduskunnassa tapahtuu, myös sellaista taustatietoa, jota tiedotusvälineissä ei kerrota.

Mikko saa Jaanalta seuraavalle eduskuntakaudelle tärkeimmäksi evästyksiksi vaatimuksen työllisyysasian hoitamisesta.

- Luin äskettäin, että vuonna 2000 on yli 40 % työssäkäyvistä yli 45-vuotiaita. Hyötyalalla, jonka parhaiten tunnen, työahtia kiristetään koko ajan ja työttömiä on samaan aikaan paljon. Tulisi ajoissa muistaa, että työntekijät on myös pidettävä työkykyisinä.

Naitu Naantaliin

Kirsti Rantanen on Naantalin Ruokavaraston myyjä.

- Tykkään asiakaspalvelusta
Ensimmäisestä työpäivästä lähtien hän tiesi olevansa myyjänä omalla alallaan. - Olen mielelläni ihmisten kanssa.
Kirsti Rantanen on tehty Liperissä, syntynyt Helsingissä ja käynyt ruotsinkielisen koulun Inkoossa. Heti rippikoulun jälkeen hän meni myyjäksi, mutta harhautui kahdeksi vuodeksi TVL:n toimiston konttoristiksi ollessaan 18-vuotias. Siltä harharetkeltä hänet naitiin Naantaliin, aviomies Markku oli Inkoossa samalla työmaalla. Kirstistä tuli naantallainen vuonna 1969 ja esikoinen syntyi kolme kuukautta hänen jälkeen. Nyt perheessä on kaksi aikuista poikaa, toinen tällä hetkellä Sarajevossa YK-tehtävissä.

- Mulla on mahahaava sen takia.
Mistään muusta Kirsti Rantanen ei tunnu pulttia ottavankaan. Hän on välitön, iloinen ja puhelias, aina.

Työpaikalla muutkin ovat puheliita. - Meitä on sattunut yhteen joukko sopivan suulaista ja kaikki tykkää työstään.

Kirsti vakuuttaa, että hän näkee uudesta ihmisestä parissa tunnissa, onko tästä kauppaan vai ei. - Olen hyvä ihmistuntija.
Vuonna 1965, 16-vuotiaana, Kirsti aloitti myymäläautossa. Koko viikko kuljettiin, vain sunnuntait oli siihen aikaan vapaita. E-liikkeessä Kirsti Rantanen ehti olla kymmenen vuotta, myymälän lopettamisen saakka.

- Sekoittelin maaleja, myin rakennustarvikkeita, lihaa ja grillituotteita, ihan kaikkea.
Naantalin E-kaupan grillituotteet olivatkin Kirstin aikaan kaupunginkuulujia, lomalaist tulivat niitä hankkimaan kauempeinkin.

- Koskaan en ole essusta tykännyt, se on ikävä.

Vähän samaan tapaan Kirsti suhtautuu neljän viikon lomaan, se on pakko panna puoliksi, muuten alkaisi lomalla tulla ikävä työhön.

Miehistä yleensä - mistäpä muusta
Asiakkaiden kanssa Kirsti juttelee niitä näitä, lapsista keskustella pääsee vaihtaa liikkeelle. Yleensä asiakas aloittaa.

- Mutta kyllä minäkin.

Politiikan puhuminen asiakkaiden kanssa on sellaista, että myyjä sanoo juu juu. - Ajatellaan sitten aina voi.

Työkavereiden kanssa jutut koskevat usein koti-asiointia. - Miehistä yleensä, meillä on pelkkiä naisia työpaikalla niin että mistä me muusta puhuisimme kuin miehistä.

Ovatko miehet parempia kuin naiset?

- Eivät ole. Mutta jos nyt sanon totuuden, meidän miehet erottaa mut.

- Naiset on vähintään yhtä hyviä kuin miehet, joskus parempiaakin. Mutta ei se sitä kato, mä olen silti Mikko aina äänestänyt. Työkavereille en ole Mikkoa antanut, enkä muita demareita. Mutta sen vaistoon, että ne eivät kelpaisi. Kinn siinä kyllä saisi aikaiseksi.

- Vien kyllä aina Mikon mainokset meidän sosiaalilaitaan pöydälle. Jonnekin ne kuitenkin siinä pian häviävät.

- Minä olen ylpeä Mikosta. Meillä on oma kansanedustaja, ja vielä europarlamentaarikko. Ei maassa ole monta näin pientä paikkakuntaa, jolla on oma edustaja. Toivoisin että me naantallaiset äänestämme Mikon edelleen jatkamaan.

Hyviä naisia on kasvamassa

Ihan aina Kirsti Rantanen ei ole äänestänyt Mikkoa. - Äänestin Aallon Irmelää. Se

Naapureiden kanssa teemme yhdessä vaalityötä. EU:sta keskustelimme kiivaasti, kun rakensimme grilliä Lintuvakan pihalle Ruonassa.

valittu koristeeksi. Tässä hallituksessa ei oikeastaan ole yhtään hyvää naista.

Kirsti Rantanen voisi hyvin kuvitella, että Naantalin seuraava kaupunginjohtaja olisi nainen. - Ihan hyvin. Minä sukupuoli on yhdenkertainen, täytyy vain olla ammattitaitoinen, pätevä.

- Sillä lailla mun mielestä ei saisi mennä ehdokkaaksi, ettei tiedä asioita.

- Minun suurin erehdykseni oli kirkkovaltuusto. Menin kun tarvittiin ehdokkaita.

Kirsti Rantanen tuli valituksi edelliseen kirkkovaltuustoon. - Enkä kyllä enää koskaan tee semmosta.

Entä kaupunginvaltuusto? - En pystyisi puhumaan mitään enkä osaisi olla hiljaa edes. Puhuen vuorossa en osaisi pyytää, puhuisin vaan.

Kirsti Rantanen sanoo, että valituksi tulleen on kyettävä paneutumaan asioi-

hin. - Ettei vaan ota papereita ja lähde kokoukseen. Täytyy olla mielenkiintoa.

- Nyt olen keskusvaalilautakunnassa. En ehdi sinnekaan, täytyy aina vaihtaa vuoroa. Mä tykkään vaan olla tässä kahvinkeittäjänä, toissaan. (Teemme haastattelua Tuhkamarkkinoilla, Mikko Rönholm on vaalivankureissa.)

Sosialidemokraateilla kiintiöt jo monta vuotta

Kirstin mielestä Naantalin työväenyhdistyksessä on ollut kiintiöt jo monta vuotta. Lautakuntapaikat on jaettu puoliksi, jotta kukaan samoin.

Siinäkin Kirsti Rantanen on sitä mieltä, että täytyy olla pätevä. - Sen takia ei saa valita, että on mies tai että on nainen. Sen täytyy tietää siitä, mihin se suostuu.

- Ei pidä mennä, ellei ole pätevä tai ainakin tunne pystyvänsä oppimaan.

Kirsti Rantanen katsoo olevansa keskimääräistä aktiivisempi sosialidemokraatti. - Kuulun Varsinais-Suomen naispiiriin hallitukseenkin ja käyn toissaan piirikokouksissa.

Kirsti on valittu myös Varsinais-Suomen Sos. dem. piirikokouksiin edustajaksi. - Siellä on hyvät puhujat aina. Mikko, kun se puhuu, sen ymmärtää tavallinkin ihminen.

Itse Kirsti Rantanen ei ole koskaan puhunut piirikokouksessa. - Kuuntelen vaan. En tiedä, puhuvatko ne p-a, selttää ne ainakin osaavat. On niillä taipumusta joillakin puhua p:stä.

Rautanaista Kirsti Rantanen kaipaisi Naantaliin. Vaikka kyllä yhdistyksen miehet naisiaan kuuntelevat. - Niiden on pakko.

Toisaalta. Miehet kuuntelevat sujuvasti, mutta tekevät sitten niin kuin lystää.

Naantalin Työväenyhdistys täytti viime kesänä sata vuotta. Mitä yhdistys on saanut sadassa vuodessa aikaan ja mitä sen pitäisi seuraavien sadan vuoden kuluessa aikaan saada?

- Siihen sä et kyllä multa saa vastausta.

KILOMETRINNIELIJÄ

Kanadan Worldloppetissa Paavo Pensamo oli sijaluvulla 3078. Kotimaassa hänelle on riittänyt myös perässähiittäjä.

Ellei nyt sitten satu olemaan pyhäpäivä. Silloin Paavo kävelee bussipyssäkille. - Autoa meillä ei ole. Ei ole koskaan ollutkaan. Sitä kulutushysteriaa emme ole kokeneet, että tarvitsisi vaihtaa autoa, vaikka muut vaihtavat.

Edes ajokorttia Paavo Pensamo ei ole koskaan hankkinut. Sen sijaan hän on kuluttanut loppuun kolme polkupyörää, kaksi tavallista ja viisivaihteisen Tunturin, jonka mittariin ehti kertyä yli 40.000 kilometriä.

Nykyinen menopeli on Helkama, jolla Paavo polkee jo toista kierrosta maapallon ympäri.

Siis kuvannollisesti. Sanatarkasti Zakopane Puolassa on etäisin paikka, missä Paavo Pensamo on käynyt pyöränsä kääntämässä. - Se oli hyvä reissu, hän sanoo eikä tarkoita, että muut olisivat sitten huonoja. Esimerkiksi Norjassa on jännittäviä vuoristoteitä, jännittäviä sekä ylöspäin että alaspäin.

Kahdeksas suksipari

Haastatteluun Naantalin Työväentalolle Paavo patkoi kunnan jalkineissa, sellaisissa niikkaa tukevilla.

- Yleensä kävelen Eccoissa.

Mikä on sinun suksimerkiksi?

Puusuksilla aikoinaan aloittanut maratonhiittäjä kuluttaa nyt kahdeksatta suksikertaa. Kun Maikki sanoi puhelimessa, että Paavo on kovin kaukana kotoa, tämä oli juuri silloin Peltoosineen Kanadan Cati-neauassa, missä hän osallistui Worldloppettiin kuuluvaan hiihtoon. Ja kun kerran niin kauaksi oli lentänyt Paavo sivakoi samaan syssyyn, viikkoa myöhemmin tosin, 52 kilometriä American Birkebeinerissa.

Amerikassa Paavo Pensamo sai täyteen yhden harrastukseen liittyvän tavoitteen eli kymmenen Worldloppet-hiihtoa eri puolilla maapalloa. Ensimmäinen oli Finlandia-hiihto vuonna 1987. Samana talvena kuuluivat ohjelmaan myös Dolomiten Lauf, 60 km, Itävallassa sekä Marcia Longa, 75 km, Italiassa.

Seuraavana vuonna Paavo Pensamo suksi Wasaloppetin 90 kilometriä Ruotsissa ja Birkebeinerin 55 kilometriä Norjassa sekä Saksassa König Ludwig Laufin 55 kilometriä. Ennen Atlantint ylitystä Paavo Pensamo oli ehtinyt hiittää Worldloppettiin kuuluvat 75 kilometriä Trans Juraciennassa Ranskassa sekä Tartu-maratonin, 60 km, Virossa.

- Ensimmäinen latuhihtoni oli Pirkan Hiihto vuonna 1964.

Pirkan pituus on 90 kilometriä. Vuosi sitten Paavo osallistui Pirkan Hiihtoon 31. kerran. Sen kunniaksi, että yhtään kertaa ei ollut tarvinnut jättää väliin hän osallistui viime syksynä Pirkan Hölkään, joka on 33 kilometriä.

- Tulevalle kesälle meillä ei ole erityisiä suunnitelmia.

Kuinka aiot äänestää? Menetkö vaalipaikalle kävelen, pyörällä vai hiihtäen?

- Kävimme jo postissa. Eccoissa menin ja Mikkoa äänestin.

Pensamot asuvat Lietsalassa omakotitalossa, jonka Paavo rakensi puhdettomana. Urakka kesti neljä vuotta, ja muutamaan perhe pääsi 1954. Ja vaikka Paavo nyt naureskelee, ettei omakotitalo ole koskaan valmis, sen verran kuntoon koti tuli ensi yrittämällä, että Maikilta ja Paavolta jäi ylimääräistä aikaa. Kun sitten Suomen Kuntourheiluliitto seuravalla vuosikymmenellä ryhtyi houkuttelemaan ihmisiä lenkille, Pensamot vastasivat kutsuun.

Rapiat 30 vuotta Maikki ja Paavo ovat kävelleet, pyöräilleet ja hiihtäneet, tuhansia kilometrejä kaikkiaan.

Yksi mieleenpainuneimmista taivalluksista on Hollannissa järjestettävä neljän päivän marssi, jonka pituus on 160 kilometriä. Ihan käsi kädessä Maikki ja Paavo eivät maaliin tulleet, mutta yhteisestä kokemuksesta riittää varmasti juttua takkatulille, mikäli nykyisellään seitsenkipäinen pari joskus myöhemmin vaihtaa aktiivisen kuntoilun muutosten illoiksi.

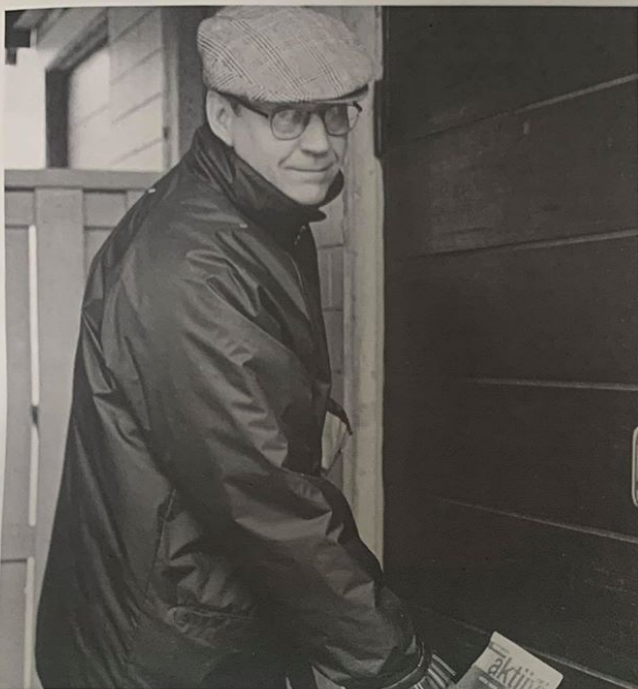
- Kolme kertaa olemme olleet mukana Hollannissa.

Patikointi tapahtuu Niemegienissä, seudulla, jota muuten äskeiset tulvat koettellivat rajusti. Erityisen tunnelmallisena Paavo muistaa Nordkapin keskiyön auringon marssi, 70 kilometriä. Sen talvaltaaminen kesti 14 tuntia.

- Maailintulo tuntuu aina yhtä hyvältä. Matkan varrella voi joskus tulla pieniä väsymysvaiheita, mutta ne menevät ohi, kun muistaa tasaisen vauhdinpidon periaatteen. Ja myös noudattaa sitä.

Fyysinen ponnistus ja senjälkeinen hyvänolon tunne ovat tärkeitä. - Mutta mielialaan liikunta vaikuttaa vieläkin myönteisemmin.

Pelastaaksemme elintasomme meidän on pelastettava luonto

Veikko Ryyriäinen on Naantalin Työväenyhdistyksen ahkerimpia talkooihmisiä, aina mukana, kun vaalikone käynnistyy. - Suusta suuhun -menetelmä on edelleen paras, hän sanoo mediapölyjen verkoissa rimpulevien lohdutukseksi.

Naantalin Työväenyhdistyksen tärkein tehtävä tästä eteenpäin on olla omalta osaltaan pelastamassa luontoa tuholta.

- Ihmisen elintason nostaminen on toissijainen kysymys luonnon tasapainotilan säilyttämisen rinnalla. Nuorille ja nuorille perheille on turvattava työ ja asuminen, se on järkevää hyvinvointia, mutta keski-ikäisten uuden veneen tai autonvaihdon eteen ei luontoa pidä tuhlata.

- Ihmiset ovat jo viisastuneet. Me ymmärrämme, että ilman luonnon hyvinvointia meillä ihmisillä ei ole minkäänlaista hyvinvointia.

Raision palolaitoksen palomestari Veikko Ryyriäinen (52) on Naantalin Työväentalon vakinainen kävijä ja Työväenyhdistyksen jäsen. Hän on osa SDP:n vaalikoneistoa. - Kuulun vaalikoneistoon mielelläni.

Sosiaalidemokratia on Veikko Ryyriäelle verenperintöä.

Isoäiti Sofia Kaunisto kuului aikanaan 1940- ja 1950-luvuilla Naantalin kunnallispolitiikan johtohenkilöihin yhdessä Armas Rönholmien kanssa.

- Isoäiti oli kova demari.

Veikko Ryyriäinen muistaa yhä, kuinka poliisi avasi sorkkarautalla kaupunginjohtajan virkahuoneen oven, jotta kaupunginjohtaja pääsi takaisin tehtäväänsä hoitamaan.

- Lasse Kangas oli sosiaalidemokraatti ja sitä hän sen ajan naantalilaiset porvarit eivät voineet oikein hyväksyä.

Veikko oli noihin aikoihin naskali-ikäinen, mutta elävästi hänelle on jäänyt mieleen, kuinka poliisi Sundman käytteli sorkkarautaa. Kun sitten Lasse Kangas, syyttömäksi todettuna, astui työhuoneeseen, Sofia Kaunisto ojensi hänelle punaisia ruusuja. Sofialla oli baskeri päässä ja hän piti voimakkaan, tunnepitoisen puheen, jonka johtajatuksena oli demokratian ja oikeuden voitto.

Sofia Kaunisto työskenteli kylvettäjänä tuolloin kukoistuskauttaan vielä elänees-

sä Naantalin Kylpylässä. Sofia kylveti sekä presidentti Paasikiveä että presidentti Kekkonen. Siihen aikaan Naantalissa oli vielä erikseen kylpylälautakunta, johon Sofia Kaunisto kuului.

Työväentalo täynnä nyrkkeilykilpailuissa
Heinäkuussa 1952, yhdeksänvuotiaana, Veikko Ryyriäinen maksoi ensimmäisen kerran kymmenen markan jäsenmaksun ja pääsi TUL:n nuoriin.

Siihen aikaan Työväentalo oli kaupungissa nuorisoin ainoa kokoontumispaikka, mutta siitä huolimatta talolla kävi etupäässä niitä, joilla oli kotoaan työväenliikkeen ajatusmaailman alkeet.

- Työväentalossa järjestettiin joulujuhlia ja iltamia, näytettiin elokuvia, pelattiin lentopalloa.

Naantalin Toverit nostatti 1950-luvulla kaupungissa nyrkkeilyinnostuksen. Veikko Ryyriäinenkin pommitti harjoitussäkkiä, ottelipa oikein kilpailumielessä kavereiden kanssa kolmen vuoden ajan.

- Nyrkkeilykilpailut vetivät salin täyteen yleisöä. Työväentalo oli sen ajan Elyseehalli, jonka suosio kaiveli porvaripuolen vaikuttajia niin että he ryhtyivät puuhaamaan omaa urheilutaloa.

Kun Veikko kävi yksityistä Naantalin Yhteiskoulua, se toimi nykyisen Keskustan päiväkodin tiloissa. Oppilasmäärän kasvua juhlien järjestämisestä tuli ongelma, johon Työväentalon sali toi ratkaisun. Ja vaikka Työväentalon kynnys vielä 1950-luvulla oli monelle porvarille korkea, ylivoimainen se ei ollut.

Kauniit talvet, kuumat kesät

Veikko Ryyriäinen tapaa aika ajoin entisiä naantalilaisia. Kohdatessa juttu kääntyy aina ja helposti entisaikojen Naantaliin, sen ydinkeskustaan ja rantaan. Kaikilla on samanlainen muistikuva: kesät olivat ennen kuumia ja talvet kauniita.

- Täältä muuttaneet vakuuttavat, ettei ikävä lopu koskaan.

Veikon vanhemmat halusivat lapsensa Naantalin Yhteiskouluun, jossa työläisperheen vesa oli harvinaisuus. Kouluruoka maksettiin luokanvalvojalle kuukausittain. Muilla oli niitä senaikaista viiden tuhannen ja kymmenen tuhannen markan seteleitä, mutta Veikko suoritti osuutensa kasamalla luokanvalvojan pöydälle pennejä ja markkoja, ehkä joskus jonkun pikkusetelin.

- Siinä minä sitten seisoin kaikkien tölölisteltävänä sen aikaa kun luokanvalvoja laski pennejä kasasta toiseen. Se oli nöyryyttävää, se oli kova paikka.

Kova paikka oli sekin, että opettajat puhuttelivat Ryyriästä. Parempien lapsia kutsuttiin etunimillä, Juhaniksi, Matiksi, Eräksi, Pekaksi. Mutta kun Veikko viittasi, opettaja ojensi sormensa. "Ryyriäinen."

- Se oli sitä naantalilaista elämäntapaa.

Veikko ojensi hienostorouvaa

Pelkkää pettymyksiä ei elämä missään nimessä ollut.

Yhden makean voiton Veikko muistaa 1950-luvun lopulta. Ryyriäset olivat ostaneet television, Naantaliin hankituista järjestyksessä seitsemänneen. Se oli ennenkuulumatonta, että koneasentajan perheellä yhtäkkiä oli televisio. Siitä puhuttiin.

Tarmolassa asioi yksi porvarisrouva ja tämä puheli myyjälle niin kovalla äänellä, että vuoroaan odottava Veikko varmasti kuuli. "Sitä on Ryyriäselläkin sitten televisio, kuulemma sellainen halpa venäläinen."

"Kyllä se on Philips", Veikko ojensi aikuista ihmistä.

Kun Veikon isä nahkatakin hylkäsi

Naantalissa oli 1930-luvulla punikkien lapsilta kielletty suojeluskunnan harjoitusten seuraaminen vanhalla torilla.

Mutta osasivat ne sodan jälkeisen ajan kommunistitkin norjeilla painostaa.

Veikon isä oli villari ja koneasentaja, joka työskenteli Valmetilla. Hänen rakkain vaatepartensa oli kalanruotokuvioinen kenttäpusero.

- Äiti vaati, että isän pitää pukeutua lämpimästi, ei saa näytellä kurjaa.

Äiti Ryyriäinen oli vaatinut miestään ostamaan siihen aikaan muotiin tulleen kolmen vartin nahkatakin, jossa oli neljä taskua. Ja takki ostettiin.

Veikolla oli tapana mennä työstä palaavaan isäänsä rautatieasemalle viiden junalle västään. Heti kun isä ensimmäisen kerran oli pukeutunut nahkatakin ylleen, Veikko aisti isässä mielentilan muutoksen. Isä oli kiukkuinen.

Kun kaksi viikkoa oli kulunut, isä oli jo tulikuukkuinen. Kotiin päästyään hän repi nahkatakin yltään ja paiskasi sen tuoliin.

- Saatana, minä en tota takkia päälleni pistä.

Kaksi viikkoa Paavo Ryyriäinen oli kesännyt kommunistien jatkuvaa piikittelyä. "Sietä se porvari tulee nahkatakiinsa." Seuraavana päivänä Paavo lähti työhön kalanruotokuvioisessa kenttäpuserossa ja palasi viiden junalla kotiin hyväntuuliseen. Myöhemmin nahkatakkikin taas kelpasi.

Työpaikkaruokailu aluksen uumenissa

Olympiavuonna 1952 lähtivät viimeiset sotakorvausjunat kohti Neuvostoliittoa.

Tuona vuonna suomalainen työmiehen hoiti kunnialla oman osansa, kun maa maksoi sille määrättyä kohtuuttomaa sotakorvausta lopullisesti pois. Isä-Paavo oli muiden mukana Valmetilla rakentamassa

yhtä viimeisistä laivoista. Sen valmistumista oli niin kiire, että työmiehet eivät saaneet lainkaan poistua aluksesta lopukirin tiukkoina vuorokausina.

Veikko lähti Naantalista ruskean kassin kanssa isän luo. Kassissa oli kaksi pulloa sanomalehteä ja sukkaan käärittyinä, sisällä kahvimaitoa. Voileipien välissä oli sipulimakkaraa. Ensimmäisellä Naantalista Turkuun ja sieltä työläisjunalla Pansioon.

- Siellä aloin kysellä, mistä löytäisin Paavo Ryyriäsen.

Kun poika löysi isän, tällä oli kolmas vuorokausi menossa pitkää vuoroa. Laitvan ruumassa nautitut eväät maistuivat erinomaisesti, Veikko muistaa vieläkin. - Se oli sitä sen ajan työpaikkaruokailua.

Hyvinvointiakin mitattiin siihen aikaan eri tavalla.

Vielä 1950-luvulla kerrostaloissa asuvat olivat parempaa väkeä, puutaloissa vuokralle asuvien ihmisten mukavuudet puutuivat lähes tyystin.

Nykyisin tekninen kehitys etenee nopeasti. Tänä ihmisten välinen kanssakäyminen ei enää ole sidottu poliittiseen aatteeseen, on vapaus olla mitä mieltä haluaa. Kahtiajakoa on kavennettu. Kompromissi on ollut mahdollinen, kun toinen osapuoli on vähitellen hyväksynyt toisen vaatimuksia. Molemmat ovat joutuneet antamaan periksi.

- Minun omaa aatemaailmaani ovat aika paljon muokanneet omat kokemukset. Perusideologia lähtee taustoista. Olen omassa puolueessani oikeaa reunaa lähellä, joka tapauksessa ehdokas Rönholmien kanssa näkemykset ovat samoilla linjoilla. Vasemmistoliihtoon ja sen edeltäjään en ole koskaan tuntenut vetoa. Paljonko isän nahkatakki on suhtautumiseeni vaikuttanut, sitä voi vain arvioida.

Yksi pieni ratas vaalikoneistossa

Veikko Ryyriäinen muistuttaa päättäjää siitä, että uutta kehitettäessä on aina varmistettava, ettei ympäristölle koidu kohtuutonta haittaa. - Se on aina varmistettava ennen uuden tekniikan käyttöönottoa.

- Teollisuuspoliittisia päätöksiä tehtäessä on otettava vastuu ekologiasta, pelkkä aluepoliittinen ajattelu ei yksin riitä.

Ällemmin tapahtuneet virheet on pikaisesti korjattava. Naantalissa esimerkiksi on Kuparivuoren ja Ruonamäen välisessä laaksossa usein kuvottava haju, joka jatkuessaan karkottaa kaupunkia jopa turistit ja heikentää matkailuelinkeinon edellytyksiä. Haju on lähtöisin teollisuudesta. - Asia on hoidettava kuntoon, haju on häivyttävä.

Veikko Ryyriäinen suhtautuu niin myönteisesti tekniikkaan, että hyväksyy itsensä osaksi konetta, vaalikonetta. Tai puoluekonetta, jos joka niin haluaa yhteiskunnallisen vaikuttamisen organisaatiota nimellä.

- Vaalikoneisto on ihmisten toimintaa ihmisten keskuudessa.

Veikko Ryyriäinen muistuttaa, että äänestys-oikeus on hankittu aikanaan myös sosiaalidemokraattien voimin, joten Työväenyhdistyksen jäsenten pitää jaksaa herätellä kansalaisia uurnille. - Ideologiaa ei enää tässä vaiheessa kannata niinkään saarnata. Nyt on vain kehoitettava ihmisiä osallistumaan aktiivisesti päättäjien valintaan.

Ihan pikkuisen Veikko Ryyriäinen kuitenkin sortuu tarjoamaan ideologiaa. Mutta ehkäpä hän kohdistaa sen saarnaamiselle, jotka tulevat valituiksi. - Arkipäivän päätöksenteon pitää auttaa tavallista ihmistä.

Kunnioittavat
100 v.
onnittelut virkeälle
Naantalin
Työväenyhdistykselle
Naantalin Kansallispankki

**Hyvän
ympäristön
rakentaja**

YIT-YHTYMÄ
Länsi-Suomi

Lemminkäisenkatu 14-16 B, 20520 TURKU
Puhelin (921) 2732 100, Telekopio (921) 2732 121

**Moderni suomalainen
pientonnisto**

m/s LINDA 4400 dwt
m/s SOFIA 4400 dwt
m/s AILA 4400 dwt
m/s CHRISTINA 4500 dwt

Langh Ship

Oy Langh Ship Ab
Alaskartano, 21500 PIIKKIÖ
Puhelin (921) 895 355
Telefax (921) 896 222

**YHDESSÄ
TURVALLISESTI!**
100-VUOTIASTA
YHDISTYSTÄ ONNITELLEN

Hyvä pankkisuhte on keskeisen tärkeä. Sitä me haluamme TOP:ssa vaalia - luotettavasti ja ammattitaitoisesti. Tervetuloa TOP:iin.

LUOTETTAVA VALINTA

TOP

Turun Seudun Osuuspankki

YLI SADAN NOSTURIN
NOSTOKONEPALVELU

YHTIYSHYÖTY

NOSTOON KUIN NOSTOON

9800- NOSTO
60780

★ SUUNNITELMAT ★ NOSTOT ★ ERIKOISKULJETUKSET ★ ASENNUKSET ★

URUSVUORENKATU 1, 20360 TURKU ☎ 382 444 (myös iltaisin), FAX 383 888

NOSTOKONEPALVELU OY TURKU

UUTUUS
FINLUX SKY DESIGN
MALLI Z

TURUN KONEMYYYNTI
Laatua • Asiantuntemusta • Palvelumieltä
UUSI SUURKESKUS: Nuppulantie 40 KESKUSTAMYYMÄLA: Maarian- ja Brahenkadun kulma
Puh. 547 900. Arkinen 9-19, la 9-14 Puh. 547 900. Arkinen 10-16, la 9-14

*Satumainen
Naantali*
Maan paras
matkailukaupunki

**NAANTALIN
MATKAILU OY**

Kaivotori 2, 21100 Naantali
puh. (921) 850 850, fax (921) 850 852

Matkailuneuvonta 0600-92110
(1,25 mk/min.+ppm)

**ASUMISOIKEUSASUNTOJA
NAANTALIN TAMMISTOON**

Kiinteistö Oy Aso

Tammistonpiika

3 h + k + s 83 m² Asumisoik. 83.035 mk
4 h + k + s 94 m² maksu 93.016 mk

Käyttövastike n. 36.55 mk/jyv.m²/kk
Valmistuminen syksyllä 1995

UUTTA VALINNANVAPAUTTA!

Molemmissa asuntotyypeissä Sinulla on mahdollisuus valita erilaisista vaihtoehtoista perheesi tarpeisiin sopiva pohjaratkaisu. Matoissa, laatoissa, tapeteissa on väri vaihtoehtoja ja keittiökaapeissa ovivaihtoehtoja. Tule suunnittelemaan juuri sellainen asunto, jossa Teidän perheenne viihtyy!

Esittely ja myynti:

HARVELA
KIINTEISTÖMYNTI OY

Humalistonkatu 9, Turku, puh. (921) 251 2477

Nesteeltä Euroopan puhtain benssiini.

Suomalaisten kehittämä.
Euroopan ensimmäinen reformuloitu benssiini.

**YRITYS
SAMPO**
PARHAAT RATKAISUT
OVAT YKSINKERTAISIA

YRITYS-SAMPO

M/s Rosella
Naantalista Kapellskäriin
klo 11.00 joka päivä 30.5.-23.8.

Varaa kesämatkasi matkatoimistosta tai Viking Linelta:

VIKING LINE

Turku ☎ 633 1331 (joka päivä klo 7.30-21.30).
Matkamyyrmälä Hansa-Thalia (ma-pe klo 9-18, la 9-14).

VARATTU

SUOMALAINEN
VAKUUTUSYHTIÖ, JOHON
VOIT LUOTTAA.

Sekä vahinkovakuutusyhtiö Pohjolan että henkivakuutusyhtiö Suomi-Salaman vakavaraisuus ylittää moninkertaisesti EU:n asettamat vaatimukset.

Toimintamme perustuu järkevään hinnoitteluun, tiukkaan taloudenpitoon ja kykyyn vastata lupauksistaan. Voit huoletta uskoa Pohjolan huostaan sekä säästosi että perheesi tulevaisuuden!

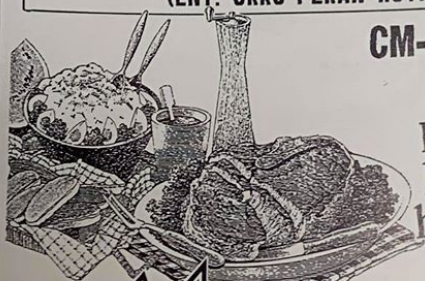
Tule käymään tai soita!

POHJOLA-YHTIÖT

Turku, Yliopistonkatu 21, puh. 2675 111
Raisio, Tasalanaukio, puh. 4382 507
Kaarina, Kuskinkatu, puh. 2435 155

NAANTALIN EINESLEIPURIT Ky
(ENT. UKKO-PEKAN KOTIKEITTIÖ)

**CM-LÄNSIKESKUKSEN
HOVIHANKKIA**

Kotimaisia ja
kansainvälisiä
herkkuja ilman
lisäaineita.

**LÄNSIKESKUS
HERKKUTAVARATALO**

VASARA
TEHOVASARA OY

RAKENUS-
TEOLLISUUDEN
KESKUSLIITON
JÄSENYRITYS

**Rakentava
yhteistyökumppani**

Rieskalähteentie 57, 20300 TURKU
Puh. (921) 2539 888
Fax (921) 2539 276

122
Mikko Rönholm
- Hyvä yhteistyökumppani

Varsinais-Suomi ansaitsee asioitaan hoitamaan parhaan mahdollisen miehen

Suomi on pitkään ollut monessa mielessä pääteasema. Asiat on hoitettu Helsingistä ja Helsingin ehdoilla. Nyt tilanne on muuttumassa. Meille Euroopan valtatie on varrella - niin kuvainnollisesti kuin todellisuudessa. Yhteys Eurooppaan on meille varsinais-suomalaisille elintärkeä. Me tarvitsemme työtä ja työpaikkoja ja sitä kautta hyvinvointia meille kaikille. Meidän ei kuitenkaan parane itsestään. Jonkun on pidettävä huolta meistä sekä eduskunnassa että Euroopassa - ja se joku on Mikko Rönholm.

Mikko on teoillaan osoittanut, että hänellä riittää kykyä hoitaa asioitamme siellä, missä todelliset päätökset tehdään. Hän ei pelkkään napinpainajan osaan, vaan on valmis näkemään valtion asioiden puolesta. Se on nähty yli kymmenen eduskuntavuoden ajan. Se on nähty myös eduskunnan ulkopuolella.

Me tarvitsemme eduskuntaan aktiivisen ja hyvän yhteistyökumppanin. Me tarvitsemme Mikko Rönholmin.

Mikko Rönholmin tukiryhmä